

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC 80 (82)

ISSN 1857-7059

ГОДИШЕН ЗБОРНИК

2021

YEARBOOK

2021

ГОДИНА 12
БРОЈ 17

VOLUME XII
NO 17

GOCE DELCEV UNIVERSITY - STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ГОДИШЕН ЗБОРНИК
2021
YEARBOOK
2021

ГОДИНА 12
БР. 17

VOLUME XII
NO 17

GOCE DELCEV UNIVERSITY – STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

ГОДИШЕН ЗБОРНИК ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

За издавачот:

вонр. проф. Драгана Кузмановска

Издавачки совет

проф. д-р Блажо Боев

проф. д-р Лилјана Колева-Гудева

вонр. проф. Драгана Кузмановска

проф. д-р Луси Караниколова -Чочоровска

проф. д-р Светлана Јакимовска

проф. д-р Ева Горѓиевска

Редакциски одбор

- проф. д-р Ралф Хајмрат – Универзитет од Малта, Малта
проф. д-р Неџати Демир – Универзитет од Гази, Турција
проф. д-р Ридван Џанин – Универзитет од Едрене, Турција
проф. д-р Стана Смиљковиќ – Универзитет од Ниш, Србија
проф. д-р Тан Ван Тон Та – Универзитет Париз Ест, Франција
проф. д-р Карин Руке Бритен – Универзитет Париз 7 - Дени Дидро, Франција
проф. д-р Роналд Шејфер – Универзитет од Пенсилванија, САД
проф. д-р Кристина Кона – Хеленски Американски Универзитет, Грција
проф. д-р Златко Крамариќ – Универзитет Јосип Јурај Штросмаер, Хрватска
проф. д-р Борјана Просев-Оливер – Универзитет во Загреб, Хрватска
проф. д-р Татјана Гуришиќ-Беканович – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора
проф. д-р Рајка Глушица – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора
доц. д-р Марија Тодорова – Баптистички Универзитет од Хонг Конг, Кина
доц. д-р Зоран Поповски – Институт за образование на Хонг Конг, Кина
проф. д-р Елена Андонова – Универзитет „Неофит Рилски“, Бугарија
м-р Диана Мистреану – Универзитет од Луксембург, Луксембург
проф. д-р Зузана Буракова – Универзитет „Павол Јозев Сафарик“, Словачка
доц. д-р Наташа Поповиќ – Универзитет во Нови Сад, Србија

- проф. д-р Светлана Јакимовска, проф. д-р Луси Караниколова-Чочоровска,
проф. д-р Ева Горѓиевска, проф. д-р Махмут Челик,
проф. д-р Јованка Денкова, проф. д-р Даринка Маролова, Доц. д-р Весна Коцева,
виш лектор м-р Снежана Кирова, Доц. д-р Наталија Поп-Зариева,
лектор д-р Надица Негриевска, виш лектор д-р Марија Крстева

Главен уредник

проф. д-р Светлана Јакимовска

Одговорен уредник

проф. д-р Ева Горѓиевска

Јазично уредување

Лилјана Јовановска

(македонски јазик)

виш лектор м-р Биљана Иванова, виш лектор м-р Крсте Илиев,

виш лектор м-р Драган Донеv

(англиски јазик)

Техничко уредување

Сања Гацов

Редакција и администрација

Универзитет „Гоце Делчев“ -Штип

Филолошки факултет

ул. „Крсте Мисирков“ 10-А п. факс 201, 2000 Штип

Република Северна Македонија

**YEARBOOK
FACULTY OF PHILOLOGY**

For the publisher:

Ass. Prof. Dragana Kuzmanovska, PhD

Editorial board

Prof. Blazo Boev, PhD

Prof. Liljana Koleva-Gudeva, PhD

Ass. Prof. Dragana Kuzmanovska, PhD

Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

Prof. Eva Gjorgjievska, PhD

Editorial staff

Prof. Ralf Heimrath, PhD— University of Malta, Malta

Prof. Necati Demir, PhD— University of Gazi, Turkey

Prof. Ridvan Canım, PhD— University of Edrene, Turkey

Prof. Stana Smiljkovic, PhD— University of Nis, Serbia

Prof. Thanh-Vân Ton-That, PhD— University Paris Est, France

Prof. Karine Rouquet-Brutin PhD— University Paris 7 – Denis Diderot, France

Prof. Ronald Shafer PhD— University of Pennsylvania, USA

Prof. Christina Kona, PhD— Hellenic American University, Greece

Prof. Zlatko Kramaric, PhD— University Josip Juraj Strosmaer, Croatia

Prof. Borjana Prosev – Oliver, PhD— University of Zagreb, Croatia

Prof. Tatjana Gurisik- Bekanovic, PhD— University of Montenegro, Montenegro

Prof. Rajka Glusica, PhD— University of Montenegro, Montenegro

Ass. Prof. Marija Todorova, PhD— Baptist University of Hong Kong, China

Ass. Prof. Zoran Popovski, PhD— Institute of education, Hong Kong, China

Prof. Elena Andonova, PhD— University Neofit Rilski, Bulgaria

Diana Mistreanu, MA— University of Luxemburg, Luxemburg

Prof. Zuzana Barakova, PhD— University Pavol Joseph Safarik, Slovakia

Ass. Prof. Natasa Popovik, PhD— University of Novi Sad, Serbia

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD, Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD,
Prof. Eva Gjorgjievska, PhD, Prof. Mahmut Celik, PhD, Prof. Jovanka Denkova, PhD,

Prof. Darinka Marolova, PhD, Ass. Prof. Vesna Koceva, PhD,

lecturer Snezana Kirova, MA, Ass. Prof. Natalija Pop-Zarieva, PhD,

lecturer Nadica Negrievska, PhD, lecturer Marija Krsteva, PhD

Editor in chief

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

Managing editor

Prof. Eva Gjorgjievska, PhD

Language editor

Liljana Jovanovska

(Macedonian language)

lecturer Biljana Ivanova, MA, lecturer Krste Iliev, MA, lecturer Dragan Donev, MA

(English language)

Technical editor

Sanja Gacov

Address of editorial office

Goce Delchev University

Faculty of Philology

Krste Misirkov b.b., PO box 201

2000 Stip, Republic of North Macedonia

СОДРЖИНА CONTENTS

Јазик

Марија Тодорова

КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА НА ГЛАСОВНИТЕ СИСТЕМИ НА
ШПАНСКИОТ И НА ИТАЛИЈАНСКИОТ ЈАЗИК

Marija Todorova

CONTRASTIVE ANALYSIS OF THE VOWEL SYSTEMS
OF SPANISH AND ITALIAN .....

9

Надица Негриевска

СИНТАКСИЧКО-СЕМАНТИЧКИ ФУНКЦИИ НА ПРЕДЛОГОТ
SU И НЕГОВИТЕ МОЖНИ ЕКВИВАЛЕНТИ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

Nadica Negrievska

SYNTAX AND SEMANTICS FUNCTIONS OF THE PREPOSITION SU
AND ITS POSSIBLE EQUIVALENTS IN MACEDONIAN LANGUAGE .....

15

Марија Леонтиќ, Севинч Ѓулшен

ТУРЦИЗМИТЕ ВО „РЕЧНИКОТ НА СИНОНИМИ НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК“
ОД ТОЛЕ БЕЛЧЕВ И СНЕЖАНА ВЕНОВСКА-АНТЕВСКА

Marija Leontik, Sevinç Gülşen

TURKISH LEXICAL BORROWINGS IN THE “DICTIONARY OF SYNONIMS
OF THE MACEDONIAN LANGUAGE“ BY TOLE BELCEV AND

SNEZANA VENOVSKA-ANTEVSKA..... 25

Ѓзим Хафери, Билјана Ивановска

НОВИ ЗБОРОВИ ВО ЈАЗИКОТ ВО ВРЕМЕ НА КОРОНА ПАНДЕМИЈА

Gzim Xhaferri, Biljana Ivanovska

NEW WORDS IN THE LEXICON DURING CORONA PANDEMIC .....

43

Надица Негриевска

ПРЕГЛЕД НА НАЈЧЕСТИТЕ ЛАЖНИ ПАРОВИ МЕЃУ
ИТАЛИЈАНСКИОТ И ШПАНСКИОТ ЈАЗИК

Nadica Negrievska

OVERVIEW OF THE MOST COMMON FALSE PAIRS BETWEEN
ITALIAN AND SPANISH LANGUAGE.....

53

Книжевност

Kristina Kostova, Marija Krsteva, Dragan Donev

ARCHETYPAL LITERARY CRITICISM APPLIED ON J.K. ROWLING'S
HARRY POTTER BOOK SERIES, WITH A FOCUS ON

NORTHROP FRYE'S VIEWS .....

63

Natalija Pop Zarieva, Kristina Kostova, Marija Krsteva

REPRESENTATION OF FEMME FATALES IN GOTHIC AND ROMANTIC
WRITINGS AT THE END OF THE 18TH CENTURY .....

73

Славчо Ковилоски

ПРЕКРАСНИОТ УМ НА МИТРА РИСТОВА, БИСЕРОТ НА
МАКЕДОНСКАТА НАРОДНА КНИЖЕВНОСТ ОД XIX ВЕК

Slavcho Koviloski

THE WONDERFUL MIND OF MITRA RISTOVA, THE PEARL
OF MACEDONIAN NATIONAL LITERATURE FROM THE CENTURY 83

Ева Ѓорѓиевска

ARS COMBINATORIA КАКО ПОСТСТРУКТУРАЛИСТИЧКА ПОСТАПКА
ВО РОМАНОТ ЗАМОКОТ НА ВКРСТЕНИТЕ СУДБИНИ ОД ИТАЛО КАЛВИНО

Eva Gjorgjievska

ARS COMBINATORIA AS A POST-STRUCTURAL PROCEDURE IN THE
NOVEL THE CASTLE OF CROSSED DESTINIES BY ITALO CALVINO 93

Методика

Neda Radosavlevikj

STUDENTS' ATTITUDES AND PREFERENCES TO ONLINE TEACHING
DURING THE PANDEMIC COVID -19 PERIOD

(A STUDY CONDUCTED AT SEEU)..... 103

Преведување

Светлана Јакимовска

ПРИДОНЕСОТ НА ФУНКЦИОНАЛИСТИЧКИТЕ ТЕОРИИ ВО
РАЗВОЈОТ НА СОВРЕМЕНАТА ТРАДУКТОЛОШКА МИСЛА

Svetlana Jakimovska

CONTRIBUTION OF FUNCTIONALIST THEORIES TO THE DEVELOPMENT
OF CONTEMPORARY TRADUCTOLOGY 123

Драган Донеv, Наталија Поп Зариеv, Кристина Костова

УЛОГАТА НА ПРЕВОДОТ ВО ГЛОБАЛИЗИРАНИОТ СВЕТ ВО
ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА И ИНФОДЕМИЈА

Dragan Donev, Natalija Pop Zarieva, Kristina Kostova

THE ROLE OF TRANSLATION IN THE GLOBALIZED WORLD
DURING PANDEMIC AND INFODEMIC 133

Прагматика

Стефан Трајчев, Билјана Ивановска

ВНАТРЕШНИ И НАДВОРЕШНИ МОДИФИКАЦИИ НА
ГОВОРНИОТ ЧИН ИЗВИНУВАЊЕ

Stefan Trajchev, Biljana Ivanovska

INTERNAL AND EXTERNAL MODIFICATIONS OF
THE SPEECH ACT APOLOGY 141

Билјана Ивановска, Гзим Хафери

ЗНАЧЕЊЕ НА МОДАЛНИТЕ ЧЕСТИЧКИ ОД ПЕРСПЕКТИВА НА
ТЕОРИЈАТА ЗА ГОВОРНИ ЧИНОВИ

Biljana Ivanovska, Gzim Xhaferri

THE IMPORTANCE OF MODAL PARTICLES FROM PERSPECTIVE

OF THE THEORY OF SPEECH ACTS 151

Прикази

Ева Ѓорѓиевска

ОСВРТ КОН „ПРАГМАТИЧКИ ИСТРАЖУВАЊА“

ОД МАРИЈА КУСЕВСКА И БИЛЈАНА ИВАНОВСКА

Eva Gjorgjievska

REVIEW OF THE BOOK "RESEARCH IN PRAGMATICS"

BY MARIJA KUSEVSKA AND BILJANA IVANOVSKA 163

ТУРЦИЗМИТЕ ВО „РЕЧНИКОТ НА СИНОНИМИ НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК“ ОД ТОЛЕ БЕЛЧЕВ И СНЕЖАНА ВЕНОВСКА-АНТЕВСКА

Марија Леонтиќ¹, Ѓулшен Севинч²

¹Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
marija.leontik@ugd.edu.mk

²Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
gsevinc967@gmail.com

Апстракт: Турските лексички заемки квантитативно и квалитативно го имаат збогатено македонскиот јазик и голем дел од нив се употребуваат и денес во разновидни сфери. Процесот на восприемање и примена на лексичките заемки се случуваше во долг временски период. Овој реферат ги опфаќа турските лексички заемки во „Речникот на синоними на македонскиот јазик“ од Толе Белчев и Снежана Веновска-Антевска.

Клучни зборови: *турски јазик, македонски јазик, турски лексички заемки.*

TURKISH LEXICAL BORROWINGS IN THE “DICTIONARY OF SYNONIMS OF THE MACEDONIAN LANGUAGE“ BY TOLE BELCEV AND SNEZANA VENOVSKA-ANTEVSKA

Marija Leontik¹, Gülşen Sevinç²

¹Faculty of Philology, Goce Delcev University, Stip, Macedonia
marija.leontik@ugd.edu.mk

²Faculty of Philology, Goce Delcev University, Stip, Macedonia
gsevinc967@gmail.com

Abstract: Turkish lexical borrowings have enriched the Macedonian language both in quantity and in quality and a large part are used today in different spheres. The process of perception and usage took place over a long period of time. This essay encompasses the Turkish lexical borrowings in the dictionary „Речникот на синоними на македонскиот јазик“ prepared by Tole Belcev and Snezana Venova-Antevska.

Key words: *Turkish language, Macedonian language, Turkish lexical borrowings.*

1. Вовед

Во текот на петвековниот контакт на македонскиот народ со Османлиите и османскиот (османлискиот) јазик со македонскиот јазик се навлезени бројни лексички заемки кои и денес во голем дел се присутни во македонските дијалекти и во стандардниот македонски јазик. Османлиите се основоположници на Османлиската Империја која се основала во 13 век од страна на Осман Гази, а почнала да се распаѓа по Првата светска војна. На македонската територија административната управа на Османлиската Империја траела од 1371 до 1912 година. Османскиот или османлискиот јазик кој претставува официјален јазик на Османлиската Империја од 13 до 20 век е турски јазик со интензивно влијание и елементи на арапскиот и на персискиот јазик што се пишува со арапска азбука. Влијанието на османскиот јазик врз балканските јазици било најсилно во текот на владеењето на Османлиската Империја и во овој период се навлезени најголемиот дел лексички заемки. По распаѓањето на Османлиската Империја, османскиот јазик го губи статусот на официјален јазик. Османскиот јазик претставува една фаза во историскиот развој на турскиот јазик што по основањето на Република Турција доживува бројни јазични реформи и промена на арапската азбука со латинска азбука (1928 год.) по кои следи период на современ турски јазик. Поради овие причини османскиот јазик денес се нарекува османско-турски јазик. Турците кои останале да живеат во македонските простори, продолжиле да го говорат современиот турски јазик и да ги следат јазичните реформи на турскиот јазик во Турција. Турците во Македонија кои го говорат турскиот јазик и кои се во интензивен контакт со Македонците, придонесоа турските лексички заемки да опстанат, да го обезбедат својот континуитет и да не паднат во забрав.

Општо е познато дека јазиците во контакт најбрзо ги примаат и најдолго ги чуваат лексичките заемки во својот јазичен систем, но исто така се најдобар показател за интензитетот на јазичниот контакт. Од овој аспект е интересно да се испитуваат турските лексички заемки во речниците на македонскиот јазик. Со внимателно читање на постојните разновидни речници на македонскиот јазик, може да се согледа дека турските лексички заемки квантитативно и квалитативно го збогатувале речничкиот состав на македонскиот јазик во период пред официјализирање на процесот на стандардизација на македонскиот јазик и во периодот по официјализирање на процесот на стандардизација на македонскиот јазик. Овој лексички фонд воедно го одразува времето, општествената состојба, материјалниот и културниот живот во кој се восприемале, адаптирале, селектирале, задржувале, исфрлале од употреба и мотивирале создавање на нови лексеми по пат на аналогија според новите потреби на говорителите.

Во ова истражување ќе се опфатат турцизмите во „Речникот на синоними на македонскиот јазик“ подготвен од Толе Белчев и Снежана Веновска-Антевска. Под терминот *турцизми* се подразбираат лексеми навлезени преку

османскиот јазик и турскиот јазик или со нивно посредство кои можат да бидат пред сè од турско, арапско и персиско потекло. Познато е дека еден мал дел турцизми се навлезени и преку други јазици со кои македонскиот јазик имал контакти поради трговските врски, но тоа од денешен аспект е многу тешко да се испитува. Зборовите кои од грчкиот јазик навлегле во турскиот јазик не може да ги сметаме за турцизми бидејќи македонскиот и грчкиот народ, македонскиот јазик и грчкиот јазик дошле во контакт многу порано во споредба во Османлиите и османскиот јазик. Но грцизмите во османскиот јазик придонеле грцизмите во македонскиот јазик да си го утврдат своето место и влијаеле на фонетската структура на лексемите. Во овој речник такви се следните лексеми од грчко потекло: **авлија** < тур. avlu; **аргат, аргатски** < тур. ırgat; **аргатлак** < тур. ırgatlık; **ѓубре, ѓубриво, ѓубриште, ѓубралник, ѓубрарник, ѓубрар, ѓубреција** < тур. gübre; **ѓумрук, ѓумрукана** < тур. gümrük; **ѓумрукчија** < тур. gümrükçü; **ефенди, ефендија** < тур. efendi; **далјан** < тур. dalyan; **кревет** < тур. kerevet; **лаана** < тур. lahana; **лапа** < тур. lapa; **ламба** < тур. lamba; **мандра** < тур. mandıra; **мусандра** < тур. musandıra; **орјат** < тур. hoırat; **пајдоса** < тур. paıdos; **панаѓур, панаир** < тур. panaıur; **пантуфла** < тур. pantufla; **пачавра** < тур. paıavra; **пексимид** < тур. peksimet; **пелин** < тур. pelin; **подрум** < тур. bodrum; **самар** < тур. semer; **скемлија** < тур. iskemle; **темел, темелен, темелно, темели, втемели** < тур. temel; **трампа** < тур. trampa; **ќерамида, ќерамитка** < тур. kiremit; **ќерата** < тур. kerata; **ќумез** < тур. kümes; **фенер, фенерче** < тур. fener; **фидан, фиданка, фиданче, фиданлија** < тур. fidan; **филиз** < тур. filiz; **фистан** < тур. fistan; **фрча** < тур. fııa; **фурна, фурнација** < тур. fıın; **фучија** < тур. fıı; **шиник** < тур. şinik и др.

Македонскиот народ поради трговски врски, панаѓури, големи пазари и слично доаѓал во допир со Италијанците и со италијанскиот јазик. Италијанските заемки во османскиот јазик придонеле италијанизмите во македонскиот јазик да си го утврдат своето место и влијаеле на фонетската градба на лексемите. Затоа и зборовите кои од италијанскиот јазик навлегле во турскиот јазик не може да ги сметаме за турцизми. Во овој речник такви се следните лексеми од италијанско потекло: **дујмен** < тур. dümen; **дујменција** < тур. dümenci; **погача, погачица, погачка, погачар, погачест** < тур. poıaıa; **саламура** < тур. salamıra; **терсана** < tersane и др.

2. Карактеристики на турцизмите во „Речник на синоними на македонскиот јазик“

Ексерпираниите турцизми во „Речник на синоними на македонскиот јазик“ ги имаат следните карактеристики:

- а) Некои турцизми имаат повеќе варијанти што се должи на нивниот различен изговор во разговорниот јазик и во различните македонски дијалекти. Пр.

- ар, *аор* < тур. ahır; *пелте*, *пелте* < тур. pelte; *спахилак*, *спаилак* < тур. sırahilik; *кеиф*, *кеф* < тур. keyif. Варијантите *аор*, *пелте*, *спаилак* и *кеф* се типични за разговорниот јазик и за различни македонски дијалекти.
- б) Турцизмите кои се архаизми обично се јавуваат со повеќе варијанти. Пр. *акчилница*, *акчијница* < тур. açıcı; *делми*, *дилми* < тур. değil mi?.
- в) Некои турцизми што се навлезени преку османскиот јазик со текот на времето се исфрлиле од употреба во современиот турски јазик, но опстанале и се користат во современиот македонски јазик. Пр. *шамиија* < осм. тур. şame.
- г) Еден дел се активни турцизми (*дуќан*, *муштерија*, *саат*, *комшија*, *занает*, *чорба*), а другиот дел се пасивни турцизми во чиј фонд спаѓаат историцизмите, архаичните и застарените зборови (*баждар*, *вилаетлија*, *спаилак*, *чауш*).
- д) Најголемиот дел турцизми се примени од турските дијалекти во Македонија, а многу помалку од турскиот литературен јазик што може да се согледа од соодветните форми во македонскиот јазик. Турцизмите навлегувале во македонскиот јазик во комуникацијата на турскиот и на македонскиот народ во чаршијата, на пазарите, на панаѓурите и слично каде што се користел одреден турски дијалект. Пр. *абер* < тур. haber; *аир* < тур. < haır.
- ѓ) Еден дел турцизми во македонскиот јазик навлегле како лексичка заемка и си го утврдиле своето место без фонетска адаптација: Овој вид турцизми е многу мал и се должи на заедничките гласови во турскиот и во македонскиот јазик. Пр. *адет* < тур. adet; *акран* < тур. akran; *акреп* < тур. акер; *акшам* < тур. akşam; *амбар* < тур. ambar; *басма* < тур. basma; *баџанак* < тур. basanak; *башка* < тур. başka; *зијан* < тур. ziyan; *дересе* < тур. derese; *будала* < тур. budala; *кат* < тур. kat; *локум* < тур. lokum; *казан* < тур. kazan; *мерак* < тур. merak.
- е) Бројни турцизми во македонскиот јазик навлегле како лексичка заемка, а си го утврдиле своето место со фонетска адаптација: Овој вид турцизми се многу чести бидејќи одредени гласови во турскиот (ı, ö, ü, ğ) кои не постојат во македонскиот бараат фонетска адаптација. Пр. *калаф* < тур. kılıf; *доган* < тур. doğan; *кофте* < тур. köfte; *урнек* < тур. örnek; *мулк* < тур. mülk; *џумбуш* < тур. çümbüş.
- ж) Голем дел турцизми во македонскиот јазик навлегле како лексичка заемка, а си го утврдиле своето место образувајќи нови зборови со македонски префикси или суфикси, а често пати комбинирани и со префикси и со суфикси. Овие примери се често застапени, а се резултат на омиленоста на турцизмот кој претставува основа за образување нови зборови по македонски модел на зборообразување. Пр. *ајдутство* < тур. haydut + мак. -ство; *бакалница* < тур. bakka + мак. -ница; *фитилник* < тур. fitil + мак.

-ник; **белезица** < тур. bilez(ik) + мак. -ица; **кабадаија** < тур. kabada(yı) + мак. -ија; **кандилка** < тур. kandil + мак. -ка; **шеќерче** < тур. şeker + мак. -че; **будаличок** < тур. budal(a) + мак. -ичок; **будалштина** < тур. budal(a) + мак. -штина; **лакридијаш** < тур. lakırtı + мак. -аш; **подгуша** < мак. под + тур. guşa; **туцарски** < тур. tüccar + мак. -ски; **будалест** < тур. budal(a) + мак. -ест; **јавашлив** < тур. yavař + мак. -лив; **акален** < тур. akıl + мак. -ен; **ќорав** < тур. köğ + мак. -ав; **алов** < тур. al + мак. -ов; **ќорчо** < тур. köğ + мак. -чо; **оќори** < мак. о- + тур. köğ + мак. -и; **зашекери** < мак. за- + тур. şeker + мак. -и; **нашекери** < мак. на- + тур. şeker + мак. -и; **беќарува** < тур. bekar + ува; **чифтоса** < тур. çift + мак. -оса; **агување** < тур. ağ(a) + мак. -ува + мак. -ње.

- з) Еден дел турцизми во македонскиот јазик навлегле како лексичка заемка, а си го утврдиле своето место образувајќи нови зборови по пат на аналогича со турски суфикси. Пр. **апсанција** < тур. (h)ap(i)s(h)an(e) + анал. тур. -ци + мак. -ја; **бербатлак** < тур. berbat + анал. тур. -лак; **ѓурултилак** < тур. güğültü + анал. тур. -лак; **саиција** < тур. sâi + анал. тур. -ци + мак. -ја.
- с) Еден дел турцизми во македонскиот јазик навлегле како лексичка заемка, а потоа спојувајќи се со други лексеми образувале сложени зборови. Пр. **Горномаалец** < мак. горно + тур. mahalle; **самобендисан** < мак. само + тур. beğendi.

3. Турцизми во „Речникот на синоними на македонскиот јазик“

Турцизмите во овој речник се од изворно турско потекло, од арапско и од персиско потекло што може да се согледа преку етимологијата што ја приложивме покрај секој збор. Реално е да се каже дека најголемиот број арапски и персиски зборови се навлезени преку турскиот јазик, а еден мал дел преку патување, трговија и школување во земјите во кои се зборувал арапскиот и персискиот јазик кои потоа се пренесувале во родниот крај.

Во овој речник на синоними ги ексцерпиривме следните турцизми: 1. **аба** < тур. aba < арап. ‘abā; 2. **абдал** < тур. aptal < арап. abdāl; 3. **абер** < тур. haber < арап. haber; 4. **аберција** < тур. haberci; 5. **ага**, 6. **агува**, 7. **агување** < тур. ağa; 8. **агалак** < тур. ağalık; 9. **ада** < тур. ada; 10. **адет** < тур. adet < арап. ‘aded; 11. **аждер**, **аждаја** < тур. ejder < пер. ejder; 12. **азар** < тур. hazır < арап. hāzır; 13. **аздиса** < тур. azdı; 14. **азнадар** < тур. hazine+dar < арап. hazine + пер. dār; 15. **азно** < тур. hazine < арап. hazine; 16. **аир** < тур. < hayır < арап. hayr; 17. **ајван** < тур. hayvan < арап. hayvān; 18. **ајгар** < тур. aygır; 19. **ајдутство** < тур. haydut < арап. haydūd; 20. **ајдамак** < тур. haydamak; 21. **ајлак** < тур. aylık; 22. **ајљаз**, 23. **ајљазни** < тур. haylaz; 24. **акал**, 25. **акален** < тур. akıl < арап. ‘aql; 26. **акмак** < тур. ahmak < арап. ahmaq; 27. **акран** < тур. akran < арап. aqrān; 28. **акреп** < тур.

акреп < арап. 'aḳreb; 29. **акчиница**, 30. **акчија**, 31. **акчилница**, **акчијница**¹ < тур. aḳçı; 32. **акшам** < тур. akşam; 33. **ал** < tur. hâl < арап. ḥāl; 34. **алал** < тур. helal < арап. ḥalāl; 35. **алат** < тур. alet < арап. ālet; 36. **алашвереш** < тур. alıveriş; 37. **але** < тур. hela < арап. ḥalā; 38. **алов** < тур. al; 39. **алка** < тур. halka < арап. ḥalka; 40. **алтан**, 41. **алтанлија** < тур. altın; 42. **алчак** < тур. alçak; 43. **ама** < тур. ama < арап. ammā; 44. **амајлија** < тур. hamaylı; 45. **амал**, 46. **амалски** < тур. hamal < арап. ḥammāl; 47. **амам**, 48. **амамлак** < тур. hamam < арап. ḥammām; 49. **амамџија** < тур. hamamcı; 50. **аманет** < тур. emanet < арап. emānet; 51. **амбар** < тур. ambar < пер. anbār; 52. **ан** < тур. han < пер. ḥān; 53. **анама** < тур. hanım; 54. **анџак** < тур. ançak; 55. **ап**, 56. **апче** < тур. hap < арап. ḥabb; 57. **апансаз** < тур. aransız; 58. **апс**, 59. **апсеник**, 60. **уапсен**, 61. **апси**, 62. **поапси**, 63. **уапси** < тур. haris < арап. ḥabs; 64. **апсана**, 65. **апсанџија** < тур. harishane < арап. ḥabs + пер. ḥāne; 66. **ар**, **аор** < тур. ahır < пер. āḥūr; 67. **араба** < тур. araba; 68. **арабација** < тур. arabacı; 69. **арабацилак** < тур. arabacılık; 70. **арам**, 71. **арамолебец** < тур. harām < арап. harām; 72. **арамбаша** < тур. harāmī < арап. ḥarāmī + тур. baş; 73. **арамија** < тур. harāmī < арап. ḥarāmī; 74. **арамилак** < тур. haramilik; 75. **арачлија** < тур. haraç < арап. ḥarāc; 76. **ардал** < тур. hardal < арап. ḥardal; 77. **Арнаут** < тур. Arnavut; 78. **арпаџик** < тур. arpacık (soğanı); 79. **арч**, 80. **арчење**, 81. **арчи**, 82. **поарчи** < тур. harç < арап. ḥarc; 83. **аскер** < тур. asker < арап. 'asker; 84. **асли** < тур. asil < арап. aṣl; 85. **астар** < тур. astar < пер. āster; 86. **ат** < тур. at; 87. **атака**, 88. **атакува** < тур. atak; 89. **атер** < тур. hatır < арап. ḥātīr; 90. **атлаз** < тур. atlas < арап. atlas; 91. **аферим** < тур. aferin < пер. āferīn; 92. **афион** < тур. afyon < арап. āfuḥn; 93. **ачик** < тур. açık; 94. **аџаба** < тур. acaba < арап. 'acebā; 95. **аџамилак** < тур. asemilik < тур. acemī < арап. 'cemī + тур. -lik; 96. **аџија** < тур. hacı < арап. ḥacc; 97. **аџилак** < тур. hacılık; 98. **ашик** < тур. âşik, aşik (kemiği) < арап. 'âşik; 99. **ашикаре** < тур. aşikâr < пер. âşikâr; 100. **ашколсун** < тур. aşk olsun; 101. **ашладиса** < тур. aşıladı; 102. **ашчија**, 103. **ашчилница** < тур. aḳçı; 104. **бааги**, **баеги** < тур. bayağı; 105. **бабаит** < тур. babayığit; 106. **бабаитлак**, **бабитлак** < тур. babayığitlik; 107. **бабалак** < тур. babalık; 108. **бавча** < тур. bahçe < пер. bāğçe; 109. **бавчалак** < тур. bahçecilik; 110. **бавчанџија** < тур. bahçıvan < пер. bāğçevān; 111. **бавчанџилак** < тур. bahçıvanlık; 112. **бадемка** < тур. badem < пер. bādām; 113. **бадијала**, 114. **бамбадијала** < тур. bedava < пер. bād + арап. hevā; 115. **бадијалџија** < тур. bedavacı; 116. **баждар**, 117. **баждари**, 118. **баждарина**, 119. **баждарник**, 120. **баждарница** < тур. baç < пер. bāc; 121. **баздриџан** < тур. bezirgan < пер. bāzergān; 122. **бај** < тур. bay; 123. **бајалдиса** < тур. bayıldı; 124. **бајат**, 125. **збајатен** < тур. bayat; 126. **бајрак** < тур. bayrak; 127. **бајрактар** < тур. bayraktar < тур. bayrak + пер. dār; 128. **бакалница** < тур. bakkal < арап. baḳḳāl; 129. **бакарџија** < тур. bakırcı; 130.

¹ Еден дел турцизми се јавуваат со две или три варијанти што се должи само на фонетските разлики во различните македонски говори во кои се употребуваат. Овој вид турцизми не се нумерираат одделно и во иднина е пожелно да се стандардизираат во современите речници на македонскиот јазик.

баклавар < тур. baklava; 131. **бакрач** < тур. bakraç; 132. **бакрдан** < тур. bakır; 133. **баксуз**, 134. **баксузен** < тур. bahtsız; 135. **бактиса**, **боктиса**, 136. **збоктиса** < тур. bıktı; 137. **бакшиш** < тур. bahşiş < пер. baḥşiş; 138. **балван** < тур. balaban; 139. **балган** < тур. balgam < арап. balġam; 140. **балдаза** < тур. baldız; 141. **балдиса** < тур. bayıldı; 142. **балка** < тур. bal; 143. **балкан** < тур. balkan; 144. **балгација** < тур. baltacı; 145. **балтија** < тур. balta; 146. **бамбашка** < тур. bambaşka; 147. **барабар** < тур. beraber < пер. berāber; 148. **барде** < тур. bardak; 149. **бардакчија** < тур. bardaçı; 150. **басамак** < тур. basamak; 151. **баскија** < тур. baskı; 152. **басма** < тур. basma; 153. **батак** < тур. batac; 154. **батакчија** < тур. batacçı; 155. **батиса** < тур. battı; 156. **баца** < тур. baca < пер. bāce; 157. **бацак** < тур. bacak; 158. **бацанак** < тур. bacanak; 159. **баш** < тур. baş; 160. **башибозук** < тур. başıbozuk; 161. **башка**, 162. **одбашка** < тур. başka; 163. **безбели** < тур. besbelli; 164. **бекчија** < тур. bekçi; 165. **белегија** < тур. bileği; 166. **белезица** < тур. bilezik; 167. **белки** < тур. belki < арап. bel + пер. ki; 168. **беља** < тур. bela < арап. belā; 169. **бендиса**, 170. **самобендисан** < тур. beğendi; 171. **берат** < тур. berat < арап. berāt; 172. **бербат**, 173. **бербати**, 174. **избербати**, 175. **бербатлак** < тур. berbat < пер. berbād; 176. **бербер** < тур. berber < пер. berber; 177. **берикет**, 178. **берикетен** < тур. bereket < арап. bereket; 179. **бекар**, 180. **бекарство**, 181. **бекарува** < тур. bekar < арап. bekār; 182. **билјур** < тур. billur < арап. billūr; 183. **билмез** < тур. bilmez; 184. **билъбилъ** < тур. bülbül < пер. bulbul; 185. **бина** < тур. bina < арап. binā; 186. **биринција** < тур. birinci; 187. **битиса**, 188. **битисан** < тур. bitti; 189. **битпазар** < тур. bitpazarı, 190. **бичкија** < тур. bıçkı; 191. **бовча** < тур. bohça; 192. **боја** < тур. boya; 193. **бојадиса** < тур. boyadı; 194. **бојлија** < тур. boylu; 195. **боклук** < тур. bokluk; 196. **боктиса** < тур. bıktı; 197. **борч**, 198. **борчи**, 199. **заборчи** < тур. borç; 200. **борчлија** < тур. borçlu; 201. **бош** < тур. boş; 202. **будала**, 203. **будалак**, 204. **будаличок**, 205. **будалштина**, 206. **будалест**, 207. **побудали**, 208. **побудалува**, 209. **испобудали** < тур. budala < арап. budalā; 210. **бујрум** < тур. buyur; 211. **букагии** < тур. bukağı; 212. **булук** < тур. bölük; 213. **бунар** < тур. pınar; 214. **бургија** < тур. burgu; 215. **бурма** < тур. burma; 216. **бурмали** < тур. burmalı; 217. **бусија** < тур. pusu; 218. **бут** < тур. but; 219. **вакат** < тур. vakit < арап. vaqt; 220. **вакаф** < тур. vakıf < арап. vakf; 221. **вараклија** < тур. varaklı; 222. **варакоса**, 223. **фаракосан** < тур. varak < арап. varak; 224. **вергија** < тур. vergi; 225. **вересија** < тур. veresiye; 226. **вилаетлија** < тур. vilayet; 227. **гаваз** < тур. kavas < арап. kavvās; 228. **гајле**, 229. **загајли** < тур. gaile < арап. ġā'ile; 230. **гајрет** < тур. gayret < арап. ġayret; 231. **гајтан** < тур. kaytan; 232. **галиба** < тур. galiba < арап. ġālibā; 233. **гаргара** < тур. gargara; 234. **гемија** < тур. gemi; 235. **гемиција** < тур. gemici; 236. **гунгула** < тур. gulgule < арап. ġulġule; 237. **гурбет**, 238. **гурбетува** < тур. gurbet < арап. ġurbet; 239. **гурбетлак** < тур. gurbetlik; 240. **гурбетчија**, 241. **гурбетчиство** < тур. gurbetçi; 242. **гуша**, 243. **подгушка** < тур. guşa; 244. **далавера** < тур. dalavere; 245. **далаверија** < тур. dalavereci; 246. **далак** < тур. dalak; 247. **далга**,

248. **далгува** < тур. dalga; 249. **дамар** < тур. damar; 250. **дамка** < тур. damga; 251. **дамла**, 252. **дамлосан**, 253. **дамлоса** < тур. damla; 254. **дандиса** < тур. dayandı; 255. **дармадана** < тур. darmadağınık; 256. **дармар** < тур. tarumar < пер. tarmār; 257. **дарчин** < тур. tarçin < пер. dārçīn; 258. **делија** < тур. delikanlı; 259. **делми**, **дилми** < тур. değil mi?; 260. **дембел** < тур. tembel < пер. tembel; 261. **демек** < тур. demek; 262. **денк** < тур. denk; 263. **дервиш** < тур. derviş < пер. dervīš; 264. **дереце** < тур. derece < арап. derece; 265. **дермен** < тур. değirmen; 266. **дерменија** < тур. değirmenci; 267. **дерт** < тур. dert < пер. derd; 268. **дибек** < тур. dibek (kafalı); 269. **диван** < тур. divan < арап. dīvān; 270. **дикат** < тур. dikkat < арап. diḳḳat; 271. **дилбер** < тур. dilber < пер. dilber; 272. **дин** < тур. din < арап. dīn; 273. **дирек** < тур. direk; 274. **довлет** < тур. devlet < арап. devlet; 275. **доган** < тур. doğan; 276. **доганицја** < тур. doğancı, 277. **дограма** < тур. doğrama; 278. **дограмација** < тур. doğraması; 279. **дограмацилак** < тур. doğramacılık; 280. **долап** < тур. dolar < арап. dūlāb; 281. **долдурма** < тур. dondurma; 282. **долма** < тур. dolma; 283. **достлак** < тур. dostluk; 284. **дубара** < тур. dubara < пер. dū + bāre; 285. **дувак**, **дулак** < тур. duvak; 286. **дувар** < тур. duvar < пер. dīvār; 287. **дуварција** < тур. duvarcı; 288. **дуд**, 289. **дудинка** < тур. dut < пер. tūt; 290. **дуздиса** < тур. düzdü; 291. **дузен** < тур. düzen; 292. **думан** < тур. duman; 293. **дуња** < тур. dünya < арап. dunyā; 294. **дурбин**, **дуљбија** < тур. dürbün < пер. dūrbīn; 295. **дурија** < тур. dūrü; 296. **дукан** < тур. dükkān < арап. dukkān; 297. **душек** < тур. döşek; 298. **душеме** < тур. döşeme; 299. **душман** < тур. düşman < пер. dušmān; 300. **душманлак** < тур. düşmanlık; 301. **ѓаур**, 302. **каурин** < тур. gavur < пер. gebr; 303. **ѓевгир** < тур. kevgir < пер. kevgīr; 304. **ѓеврек** < тур. gevrek; 305. **ѓердан** < тур. gerdan(lık); 306. **ѓурест** < тур. gür; 307. **ѓериз** < тур. geriz; 308. **ѓол** < тур. göl; 309. **ѓувез**, 310. **ѓувезен**, 311. **ѓувезија**, 312. **ѓувезлија** < тур. güvez; 313. **ѓувендија** < тур. güvende; 314. **ѓузел** < тур. güzel; 315. **ѓул**, 316. **ѓулов** < тур. gül < пер. gul; 317. **ѓуле**, 318. **ѓулест** < тур. gülle; 319. **ѓуме** < тур. güme; 320. **ѓунделак** < тур. gündelik; 321. **ѓунлук** < тур. günlük; 322. **ѓурултија**, 323. **ѓурултилак** < тур. gürlütü; 324. **ѓутуре**, 325. **ѓутурица** < тур. götürü; 326. **евала** < тур. eyvallah; 327. **евет** < тур. evet; 328. **евза** < тур. ecza < арап. eczā'; 329. **еге** < тур. ege; 330. **еглендисува** < тур. eğlendi; 331. **егленце** < тур. eğlence; 332. **едепсаз** < тур. edepsiz; 333. **езгија** < тур. ezgi; 334. **еким** < тур. hekim < арап. ḥakīm; 335. **елбете** < тур. elbette < арап. elbette; 336. **елек**, 337. **елече** < тур. yelek; 338. **елмаз** < тур. elmas < арап. elmās; 339. **ем** < тур. hem < пер. hem; 340. **емиш** < тур. yemiş; 341. **ендeze** < тур. endaze < пер. endāze; 342. **ендек** < тур. hendek < арап. ḥadāk; 343. **ептен** < тур. hepten; 344. **ербал** < тур. erbar < арап. erbāb; 345. **ерген**, 346. **ергенство**, 347. **ергенува** < тур. ergen; 348. **ергенлак** < тур. ergenlik; 349. **есап**, 350. **есапи** < тур. hesap < арап. ḥisāb; 351. **есапчија** < тур. hesapçı; 352. **еснаф**, 353. **еснафлија** < тур. esnaf < арап. ešnaf; 354. **ешта** < тур. iştah < арап. iştihā'; 355. **забит** < тур. zabita < zābiṭa; 356. **завали**, **завалија** < тур. zavallı; 357. **зајре** < тур. zahire < арап. zaḥīre; 358. **залемии** < тур.

lehimleme; 359. **замет** < тур. zahmet < арап. zaḥmet; 360. **занает** < тур. zanaat < арап. ṣināʿat; 361. **занаетчија** < тур. zanaatçı; 362. **зандана** < тур. zindan < пер. zindān; 363. **зар** < тур. zar; 364. **зарар** < тур. zarar < арап. ḡarar; 365. **зарзават** < тур. zerzevat < пер. sebze + арап. -vāt; 366. **зевзек** < тур. zevzek; 367. **зеер** < тур. zehir < пер. zehr; 368. **зеирлија** < тур. zehirli; 369. **зејтин** < тур. zeytin < арап. zeytūn; 370. **зембиљ** < тур. zembil < арап. zinbīl; 371. **зенгин** < тур. zengin < пер. sengīn; 372. **зијан**, 373. **зијанлија** < тур. ziyān < пер. ziyān; 374. **зил** < тур. zil < перс. zil; 375. **зифт** < тур. zift < арап. zift; 376. **зокум** < тур. zakkum < арап. zaḡḡūm; 377. **зорлен** < тур. zorla; 378. **зурла**, **сурла** < тур. zurna < перс. surnāy; 379. **зурлација**, **сурлација** < тур. zurnacı; 380. **ибришим** < тур. ibrişim < пер. ebrīşum; 381. **изим** < тур. izin < арап. izn; 382. **измеќар**, 383. **измеќари** < тур. hizmetkâr < арап. ḥidmet + пер. kâr; 384. **икрам** < тур. ikram < арап. ikrām; 385. **иктиза**, **ихтиза** < тур. iktiza < арап. iktizā; 386. **илач**, **илџач** < тур. ilaç < арап. ʿilāc; 387. **илеџија** < тур. hileci; 388. **илика** < тур. ilik; 389. **илџе** < тур. hile < арап. ḥīle; 390. **имза** < тур. imza < арап. imzāʿ; 391. **имрендиса** < тур. imrendi; 392. **инает**, 393. **инаети**, 394. **заинаети**, **заинати** < тур. inat < арап. ʿinād; 395. **инаетчија** < тур. inatçı; 396. **инсан** < тур. insan < арап. insān; 397. **инкар** < тур. inkâr < арап. inkâr; 398. **ираде** < тур. irade < арап. irāde; 399. **исав** < тур. insaf < арап. inşāf; 400. **исавлија** < тур. insafılı; 401. **ислам**, 402. **исламски** < тур. İslam < арап. islām; 403. **истимари** < тур. tumar < пер. tūmār; 404. **итер** < тур. itir < арап. ʿitr; 405. **ифрит** < тур. ifrit < арап. ʿfirīt; 406. **ифтирија** < тур. iftira < арап. iftirāʿ; 407. **ихтиза** < тур. iktiza < арап. iktizā; 408. **ич** < тур. hiç < пер. hīç; 409. **ишарет**, 410. **ишарети** < тур. işaret < арап. işāret; 411. **иштав** < тур. iştah < арап. iştihāʿ; 412. **јабана** < тур. yaban < перс. yābān; 413. **јабанџија** < тур. yabancı; 414. **јаваш**, 415. **јавашлив** < тур. yavaş; 416. **јавашлак** < тур. yavaşlık; 417. **јагма** < тур. yağma < пер. yağmā; 418. **јазак** < тур. yazık; 419. **јака** < тур. yaka; 420. **јалдаз** < тур. yaldız; 421. **јалдазлив** < тур. yaldızlı; 422. **јанган** < тур. yangın; 423. **јанија** < тур. yahni < пер. yaḥnī; 424. **јаникара** < тур. yanıkara; 425. **јанкесе** < тур. yan + тур. kese < пер. kīse; 426. **јанкесеџија** < тур. yankesici; 427. **јанкесеџилак** < тур. yankesicilik; 428. **јанпанџак** < тур. yarıncak; 429. **јаран** < тур. yâran < пер. yārān; 430. **јастак** < тур. yastık; 431. **јатак** < тур. yatak; 432. **јашмак** < тур. yaşmak; 433. **јеменија** < тур. yemeni; 434. **јонџа**, **лонџа** < тур. yonca; 435. **јорган** < тур. yorgan; 436. **јоргован** < тур. erguvan < ergāvān; 437. **јуриш**, 438. **јуриша** < тур. yürüyüş; 439. **јуфка** < тур. yufka; 440. **каба**, 441. **кабаџт** < тур. kaba; 442. **кабаат**, **кабаџт** < тур. kabahat < арап. ḡabāḡat; 443. **кабаџаџија** < тур. kabadaıy; 444. **кабаат**, **кабаџт** < тур. kabahat < арап. ḡabāḡat; 445. **кабаџтлија** < тур. kabahatlı; 446. **кабак** < тур. kabak; 447. **кабардиса** < тур. kabardı; 448. **кавга** < тур. kavga < пер. ḡavḡā; 449. **кавгаџија**, 450. **кавгаџиски** < тур. kavgacı; 451. **кавгаџилак** < тур. kavgacılık; 452. **каврадиса** < тур. kavırdı; 453. **кавурма** < тур. kavurma; 454. **кадана**, 455. **каданка** < тур. kadın; 456. **каџија** < тур. kadı < арап. ḡādī; 457. **каџифе**, 458. **каџифен**, 459. **каџифка** < тур.

kadife < арап. қаџџе; 460. **казан** < тур. kazan; 461. **казандиса** < тур. kazandı; 462. **казанџија** < тур. kazancı; 463. **каздиса** < тур. kızdı; 464. **казма** < тур. kazma; 465. **каиќ** < тур. kayık; 466. **каил** < тур. kail < арап. қа'ил; 467. **каиш** < тур. kayış; 468. **кајак**, 469. **кајче** < тур. kayık; 470. **кајгана** < тур. kaygana; 471. **кајдарак** < тур. kaydıraq; 472. **кајдиса** < тур. kaydı; 473. **кајмак** < тур. kaymak; 474. **кајмакам** < тур. kaymakam < арап. қа'im + мақām; 475. **калабалак** < тур. kalabalık; 476. **калап**, 477. **калапи** < тур. kalıp < арап. қалīb; 478. **калауз** < тур. kılavuz; 479. **калаф** < тур. kılıf < арап. қилāf; 480. **кале** < тур. kale < арап. қал'a; 481. **калем** < тур. kalem < арап. қалем; 482. **калеш** < тур. < kalleş < арап. қаллāş; 483. **калифат** < тур. hilafet < арап. қилāfet; 484. **калкан** < тур. kalkan; 485. **калпак** < тур. kalpak; 486. **кама** < тур. kama; 487. **камшиќ**, 488. **камшиќува** < тур. kamçı; 489. **канап** < тур. kınnar; 490. **кандардиса** < тур. kandırdı; 491. **кандиса** < тур. kandı; 492. **кандилка**, 493. **кадилница** < тур. kandıl < арап. қиндīl; 494. **кантар** < тур. kantar < арап. қинтār; 495. **капак** < тур. kapak; 496. **капија** < тур. kapı; 497. **капиџија** < тур. kapıcı; 498. **кара** < тур. kara; 499. **карадутка** < тур. karadut; 500. **Карағоз** < тур. Karagöz; 501. **каракол** < тур. karakol; 502. **караконџол**, 503. **караконџула** < тур. karakancolos; 504. **карасевда** < тур. kara sevda; 505. **карван** < тур. kervan < пер. кәрбān; 506. **кардаш** < тур. kardeş; 507. **карши**, 508. **откаршија** < тур. karşı; 509. **каршилак** < тур. karşılık; 510. **касаба** < тур. kasaba < арап. қашаба; 511. **касап**, 512. **касапница** < тур. kasap < арап. қашсāb; 513. **каскандиса** < тур. kaskandı; 514. **касканција** < тур. kaskanç; 515. **касмет**, 516. **некасмет** < тур. kısmat < арап. қисмет; 517. **касметлија**, 518. **касметлив** < тур. kısmetli; 519. **кат**, 520. **меѓукат** < тур. kat; 521. **катран** < тур. katran < арап. қатрān; 522. **кауш** < тур. koğuş; 523. **кафана**, **кафеана**, 524. **кафе**, 525. **кафуле** < тур. kahvehane < арап. қажве + пер. қāne; 526. **кафеав**, 527. **кафен** < тур. kahve < арап. қажве; 528. **кафез** < тур. kafes < арап. қафес; 529. **кафеџија** < тур. kahveci; 530. **качак** < тур. kaçak; 531. **качамак** < тур. kaçamak; 532. **кемане** < тур. keman < пер. кемāne; 533. **кереviz** < тур. kereviz < пер. керефс; 534. **кибар** < тур. kibar < арап. кибār; 535. **кијамет** < тур. kıyamet < арап. қиуāmet; 536. **килер**, **керал** < тур. kiler < пер. килār; 537. **килибар**, **келибар** < тур. kehribar < пер. kehribā; 538. **килим** < тур. kilim < пер. қилīm; 539. **кир**, 540. **кирјоса** < тур. kir; 541. **кирија** < тур. kira < арап. кира'; 542. **кираџија** < тур. kiracı; 543. **кирија** < тур. kira < арап. кира'; 544. **кирлив**, 545. **кирлиса**, 546. **кирјоса** < тур. kirlı; 547. **колај** < тур. kolay; 548. **колајлак** < тур. kolaylık; 549. **колан** < тур. kolan; 550. **колиба** < тур. kulübe < пер. кулбе; 551. **колтук** < тур. koltuk; 552. **колџија** < тур. kolcu; 553. **комар** < тур. kumar < арап. қимār; 554. **комарџија**, 555. **комарџилница**, 556. **комарџиски** < тур. kumarcı; 557. **комшија**, 558. **комшиски** < тур. komşu; 559. **комшилак** < тур. komşuluk; 560. **конак** < тур. konak; 561. **кондиса** < тур. konu; 562. **коптиса** < тур. kortu; 563. **копук** < тур. kopuk; 564. **корбач** < тур. kırbaç; 565. **коркач** < тур. korkak; 566. **кофа** < тур. kova; 567. **коќ** < тур. koç; 568. **кочан**, 569. **кочанка** < тур. koçan; 570. **коцабашија**

< тур. kocabaşı; 571. **креч** < тур. kireç < пер. gireç; 572. **кркма** < тур. kırkma; 573. **кубе** < тур. kubbe < арап. қubbe; 574. **кубур** < тур. kubur; 575. **кузум** < тур. kuzum; 576. **кулук** < тур. kulluk; 577. **кумаш** < тур. kumaş < арап. қumāş; 578. **кумрија** < тур. kumru < пер. қumrī; 579. **курбан** < тур. kurban < арап. қurbān; 580. **курдиса**, 581. **курдисан** < тур. kurdu; 582. **курназ** < тур. kurnaz < пер. қurnās; 583. **куртул**, 584. **куртули**, 585. **куртулиса** < тур. kurtul; 586. **куршум** < тур. kurşun; 587. **куршумлија** < тур. kurşunlu; 588. **кусун** < тур. kuskun; 589. **кусур**, 590. **кусурција** < тур. kusur < арап. қuşūr; 591. **лакирдија**, 592. **лакридијаш** < тур. lakırtı; 593. **лаф** < тур. laf < пер. lāf; 594. **леблебија** < тур. leblebi < перс. leblebī; 595. **левент** < тур. levent < пер. levend; 596. **лезет** < тур. lezzet < арап. lezzet; 597. **леке** < тур. leke < перс. lekke; 598. **лекедиса** < тур. lekeledi; 599. **леш** < тур. leş < перс. lāşe; 600. **локма** < тур. lokma < арап. luқme; 601. **локум** < тур. lokum < арап. rāḥat + ḥulkūm; 602. **луле** < тур. lüle < пер. lüle; 603. **маало**, 604. **Горномаалец** < тур. mahalle < арап. maḥalle; 605. **мадем** < тур. maden < арап. ma'den; 606. **маја**, 607. **мајаница** < тур. maya < пер. māye; 608. **мајасил** < тур. mayasıl < арап. māyesīl; 609. **мајмун** < тур. maymun < арап. meymūn; 610. **мајмунлак** < тур. maymunluk < арап. meymūn; 611. **мајтап**, 612. **измајтапи**, 613. **мајтапење**, 614. **мајтапи**, 615. **размајтапи** < тур. maytar < пер. māh + tāb; 616. **макара** < тур. makara < арап. bekere; 617. **мал** < тур. mal < арап. māl; 618. **мамуза** < тур. mahmuz < арап. miḥmāz; 619. **мамурен**, 620. **мамурлив** < тур. mahmur < арап. maḥmūr; 621. **мана** < тур. mana < арап. ma'nā; 622. **мангал** < тур. mangal < арап. maṅqal; 623. **манда** < тур. manda; 624. **мандало** < тур. mandal < арап. mandāl; 625. **марифет** < тур. marifet < арап. ma'rifet; 626. **марама**, 627. **марамче** < тур. mahrama < арап. maḥreme; 628. **маскарада**, 629. **омаскари** < тур. maskara < арап. maşhara; 630. **мастраф**, 631. **мастрафчија** < тур. masraf < арап. maşrif; 632. **матув** < тур. matuf < арап. ma'tūf; 633. **мацун** < тур. macun < арап. ma'cūn; 634. **машала** < тур. maşallah < арап. māşā'e + allāh; 635. **меана** < тур. meyhane < пер. mey + ḥāne; 636. **меанција** < тур. meyhaneci; 637. **мегдан** < тур. meydan < арап. meydān; 638. **мегданција** < тур. meydancı; 639. **мезе** < тур. meze < пер. meze; 640. **мелез** < тур. melez < арап. meles; 641. **мелем**, **мевлем** < тур. merhem < арап. merhem; 642. **мерак** < тур. merak < арап. merāk; 643. **мераклија**, 644. **мераклиски** < тур. meraklı; 645. **мердевен** < тур. merdiven < пер. nerdubān; 646. **мерцанов** < тур. mercan < арап. mercān; 647. **Месија** < тур. Mesih < арап. meşih; 648. **мецлис** < тур. meclis < арап. meclis; 649. **мивтар** < тур. muhtar; 650. **миндер** < тур. minder; 651. **миндерлак** < тур. minderlik; 652. **миск** < тур. misk < арап. misk; 653. **морав**, 654. **моравина** < тур. mor; 655. **муабет**, 656. **муабети**, 657. **муабетење** < тур. muhabbet < арап. maḥabbet; 658. **мувлет** < тур. müddet < арап. muddet; 659. **мудур** < тур. müdür < арап. mudīr; 660. **мужде** < тур. müjde < пер. mujde; 661. **мукает**, 662. **мукаетен**, 663. **мукаетлија** < тур. muқаууеt < арап. muқаууид; 664. **муктар** < тур. muhtar < арап. muḥtār; 665. **мула** < осм. тур. mulla; 666. **мулазим** < тур. mülazım < арап. mülāzim; 667. **мулк** <

тур. mülk < арап. mulk; 668. **мунасип** < тур. münasip < арап. munāsib; 669. **мураќип** < тур. mürekkep < арап. murekkeb; 670. **мутлак** < тур. mutlak < арап. muṭlaq; 671. **мур, муур** < тур. mühür < пер. muhr; 672. **муслиман**, 673. **муслимански** < тур. Müslüman < арап. muslim + пер. ān; 674. **мутаџија** < тур. mutaf < пер. müytāb; 675. **мутлак** < тур. mutlak < арап. muṭlaq; 676. **муфљуз** < тур. müflis < арап. muflis; 677. **муфте** < тур. müft < пер. muft; 678. **муфтија** < тур. müftü < арап. muftī; 679. **мухаџир** < тур. muhacir < арап. muhācir; 680. **мухаџирлак** < тур. muhacirlik; 681. **муштерија** < тур. müşteri < арап. muṣtefī; 682. **муштулук** < тур. muştuluk; 683. **набастиса** < тур. bastı; 684. **налан**, 685. **наланар** < тур. nalin < арап. na'leyn; 686. **налбат** < тур. nalbant < арап. na'l + пер. bend; 687. **налет** < тур. lanet < арап. la'net; 688. **налче** < тур. nal < арап. na'l; 689. **намќор** < тур. nankör < пер. nākūr; 690. **намуз** < тур. namus < арап. nāmūs; 691. **намузлија** < тур. namuslu; 692. **нане** < тур. nane < арап. na'na'; 693. **наргиле** < тур. nargile < пер. nārgile; 694. **насиет** < тур. vasiyet < арап. vaṣiyyet; 695. **наут** < тур. nohut < пер. noḥūd; 696. **наутлија** тур. nohutlu; 697. **нафака** < тур. nafaka < арап. nafaqa; 698. **нем**, 699. **мемла** < тур. nem < пер. nem; 700. **немтур** < тур. nemrut < арап. nemrūd; 701. **ниет** < тур. niyet; 702. **нишан**, 703. **нишани** < тур. nişan; 704. **нишанџија** < тур. nişancı; 705. **нишесте** < тур. nişasta < пер. nişāste; 706. **оварда** < тур. hovarda; 707. **овардалак** < тур. hovardalık; 708. **одаја** < тур. oda; 709. **ојнак** < тур. oynak; 710. **оклагија** < тур. oklava; 711. **олук** < тур. oluk; 712. **орда**, 713. **ордија** < тур. ordu; 714. **орјат** < тур. hortlak; 715. **орман** < тур. orman; 716. **ортак** < тур. ortak; 717. **ортаклак** < тур. ortaklık; 718. **орталак** < тур. ortalık; 719. **ортома**, 720. **ортомар**, 721. **ортомарница** < тур. hortum < арап. ḥurtūm; 722. **отоман** < тур. Otoman, Osman; 723. **ошак** < тур. osak; 724. **ошав** < тур. hoşaf < пер. hoş + āb; 725. **падишах** < тур. padişah < перс. pādšāh; 726. **пазар, базар**, 727. **пазариште**, 728. **пазарен**, 729. **пазаришен**, 730. **пазарски**, 731. **пазарење**, 732. **пазари**, 733. **пазарува** < тур. pazar < пер. bāzār; 734. **пазарлак** < тур. pazarlık; 735. **пазарлама** < тур. pazarlama; 736. **пазарџибашија** < тур. pazarbaşı; 737. **пазарџија** < тур. pazarcı; 738. **пајташ** < тур. paydaş; 739. **памук**, 740. **памучен** < тур. pamuk < пер. panbuq; 741. **папуча**, 742. **папуче, папоче** < тур. pabuç < пер. pāpūş; 743. **папуџија** < тур. pabuçcu; 744. **пара**, 745. **парица**, 746. **паричка**, 747. **паричен**, 748. **паричник** < тур. para < пер. pāre; 749. **паралија, паралија** < тур. paralı; 750. **парампарче** < тур. paramparaça; 751. **пармаклак** < тур. parmaklık; 752. **партал**, 753. **парталав**, 754. **парталешко**, 755. **парталко**, 756. **партушинка** < тур. partal; 757. **парче**, 758. **парченце**, 759. **парчуле**, 760. **парчоса**, 761. **распарча** < тур. parça < пер. pāğçe; 762. **пасладиса** < paslandı; 763. **пастрма** < тур. pastırma; 764. **патла** < тур. patla; 765. **патлаган** < тур. patlangaç; 766. **патлак** < тур. patlangaç, patlak; 767. **патлиџан** < тур. patlıcan < арап. bādincān; 768. **паќен** < тур. pak < пер. pāk; 769. **пача**, 770. **пачавица** < тур. paça < пер. pāçe; 771. **пеки** < тур. peki; 772. **пекмез**, 773. **распекмези** < тур. pekmez; 774. **пеливан** < тур. pehlivan < пер. pehlevān;

775. **пеливанлак**, 776. **пеливалник** < тур. *pehlivanlık*; 777. **пелте**, **пелте** < тур. *pelte* < пер. *pālūde*; 778. **пелтек**, 779. **пелтечи** < тур. *peltek*; 780. **пембе** < тур. *rembe* < пер. *penbe*; 781. **пенцере**, 782. **пенцерка**, 783. **пенцерче** < тур. *pencere* < пер. *pencere*; 784. **перде** < тур. *perde* < пер. *perde*; 785. **периз** < тур. *perhiz* < пер. *perhiz*; 786. **перчин** < тур. *perçin* < пер. *perçin*; 787. **пешин** < тур. *peşin* < пер. *pīşin*; 788. **пешкеш** < тур. *peşkeş* < перс. *pīškeş*; 789. **пешкир** < тур. *peşkir* < перс. *pīşgīr*; 790. **пештемал** < тур. *peştamal* < перс. *puştāmāl*; 791. **пештемалција** < тур. *peştamalcı*; 792. **пилав** < тур. *pilav* < пер. *pelāv*, *pilāv*; 793. **пискул** < тур. *püskül*; 794. **пишмани**, 795. **испишмани**, 796. **попишмани** < тур. *pişman* < пер. *peşīmān*; 797. **пишманлак** < тур. *pişmanlık*; 798. **потур**, 799. **потурјак**, **потурнак**² < тур. *Türk*; 800. **раја**, 801. **рајатин** < тур. *reaya* < арап. *re'āyā*; 802. **раат**, 803. **раатиса**, 804. **раатисува**, 805. **пораатиса**, 806. **раатисување** < тур. *rahat* < арап. *rāhat*; 807. **раатлак** < тур. *rahatlık*; 808. **разија** < тур. *razi* < арап. *rāzī*; 809. **ракиција** < тур. *rakıcı*; 810. **рафт** < тур. *raf* < арап. *reff*; 811. **резе** < тур. *reze* < арап. *rezze*; 812. **резил**, 813. **резили**, 814. **резилење** < тур. *rezil* < арап. *rezīl*; 815. **резилак** < тур. *rezillik*; 816. **реим** < тур. *rehin* < арап. *rehn*; 817. **реис** < тур. *reis* < арап. *re'īs*; 818. **ренде** < тур. *rende* < пер. *rende*; 819. **ренк** < тур. *renk* < пер. *reng*; 820. **речел** < тур. *reçel* < пер. *riçāl*; 821. **'рз**, 822. **'рзлија** < тур. *ırz* < арап. *'irz*; 823. **рица** < тур. *rica* < арап. *recā*; 824. **рицација** < тур. *ricacı*; 825. **рушвет** < тур. *rüşvet* < арап. *rişvet*; 826. **рушветчилак** < тур. *rüşvetçilik*; 827. **саан** < тур. *sahan* < арап. *şaḥn*; 828. **саат** < тур. *saat* < арап. *sā'at*; 829. **саатчија**, 830. **саатчески** < тур. *saatçi*; 831. **сабајле**, 832. **насабајле**, 833. **сабајлешен**, 834. **сабајлина** < тур. *sabah* < арап. *şabāḥ*; 835. **сабар** < тур. *sabır* < арап. *şabr*; 836. **сават** < тур. *savat* < арап. *sevād*; 837. **саглам** < тур. *sağlam*; 838. **садака** < тур. *sadaka* < арап. *şadaқа*; 839. **саз** < тур. *saz*; 840. **саздрма** < тур. *sızdırma*; 841. **саи** < тур. *sahi* < арап. *şaḥīḥ*; 842. **саиција** < тур. *sâi* < арап. *sā'i*; 843. **сајбија** < тур. *sahib* < арап. *şāhib*; 844. **сајгилак** < тур. *saygılılık*; 845. **сајдиса** < тур. *saydı*; 846. **сајте** < тур. *sadese*; 847. **саказ** < тур. *sakız*; 848. **сакалдиса** < тур. *sıkıldı*; 849. **сакалма** < тур. *sıkılma*; 850. **сакат** < тур. *sakat* < арап. *saқаt*; 851. **саклет** < тур. *sıklet* < арап. *şıklet*; 852. **салте** < тур. *sade* < пер. *sāde*; 853. **саланцак** < тур. *salıncak*; 854. **салдиса** < тур. *saldı*; 855. **салтанат** < тур. *saltanat* < арап. *sałtanat*; 856. **салтанатлија** < тур. *saltanatlı*; 857. **салција** < тур. *salcı*; 858. **саманлак** < тур. *samanlık*; 859. **самсар** < тур. *simsar* < арап. *simsār*; 860. **самсарлак** < тур. *simsarlık*; 861. **сандак** < тур. *sandık* < арап. *şandūқ*; 862. **санким** < тур. *sanki* < тур. *san* + пер. *kī*; 863. **санцак** < тур. *sancak*; 864. **санцактар** < тур. *sancaktar* < тур. *sancak* + пер. *-dār*; 865. **сап** < тур. *sap*; 866. **сапунар**, 867. **сапуница** < тур. *sabun* < арап. *şābūn*; 868. **сапунција** < тур. *sabuncu*; 869. **сарај** < тур. *saray* < пер. *serāy*; 870. **сарак** < тур. *sarak*, *sırık*; 871. **сарајлија** < тур. *saraylı*; 872. **сараф** < тур. *sarraф* < арап. *şarrāf*; 873. **сарач** < тур. *saraç* < арап. *sergāc*; 874. **сараца** < тур.

² За етимологијата на зборовите *потур*, *потурјак*, *потурнак* има различни гледишта, ние го приложивме само турцизмот.

sıgaca; 875. **сардиса** < тур. sardı; 876. **сарош** < тур. sarhoş < пер. ser + hoş; 877. **сафи** < тур. safi < арап. şāfi; 878. **сафра** < тур. safra < арап. şafra'; 879. **сафран, шафран** < тур. safran < арап. za'ferān; 880. **сач** < тур. sac; 881. **сацак** < тур. sacayak; 882. **саштиса** < тур. şaştı; 883. **себап**, 884. **себаплија**, 885. **себапчија** < тур. sevar < арап. şevāb; 886. **севда** < тур. sevda; 887. **севдалија** < тур. sevdalı; 888. **седеф** < тур. sedef < арап. şadef; 889. **седефлија** < тур. sedefli; 890. **сеиз**, 891. **сеизин** < тур. seyis < арап. sāyis; 892. **сеир** < тур. seyir < арап. seyr; 893. **сеирчија** < тур. seyirci; 894. **сејмен** < тур. seğmen < пер. seğbān; 895. **селама** < тур. selam < арап. selām; 896. **селавет** < тур. selamet < арап. selāmet; 897. **селвија** < тур. selvi; 898. **сенет** < тур. senet < арап. sened; 899. **сепетка**, 900. **сепеткар** < тур. sepet < пер. seped; 901. **сербез** < тур. serbest < пер. serbest; 902. **сербезлак** < тур. serbestlik; 903. **сергија** < тур. sergi; 904. **сердар** < тур. serdar < пер. serdār; 905. **сермија** < тур. sermaye < перс. ser + māye; 906. **серсем**, 907. **серсемин** < тур. sersem < пер. sersām; 908. **серт** < тур. sert < пер. serd; 909. **сетре** < тур. setre < арап. setre; 910. **сефа** < тур. sefa < арап. şafā; 911. **секаде** < тур. secade; 912. **софра** < тур. sofrā < арап. sufre; 913. **сефте** < тур. siftah < арап. istiftāh; 914. **сиктер** < тур. siktir!; 915. **сима** < тур. sima < пер. sīmā; 916. **симитчија** < тур. simiçi; 917. **синија** < тур. sini < пер. sīnī; 918. **синцир**, 919. **синцирник** < тур. zincir < пер. zencir; 920. **сицим** < тур. sicim; 921. **сој** < тур. soy; 922. **сокак**, 923. **сокачка** < тур. sokak < арап. zuḳāk; 924. **солук** < тур. soluk; 925. **сом** < тур. som; 926. **сопа** < тур. sora; 927. **софа** < тур. sofa < арап. şuffe; 928. **софра** < тур. sofrā < арап. sufre; 929. **софта** < тур. softa < пер. sūhte; 930. **спаија** < тур. sipahi < пер. sipāhī; 931. **спаилак, спахилак** < тур. sipahilik; 932. **срмен** < тур. sırma; 933. **срмелија, срмајлија** < тур. sırmalı; 934. **срт** < тур. sırt; 935. **суварија** < тур. süvari; 936. **сурат** < тур. surat < арап. şüret; 937. **сурме** < тур. sürme; 938. **суртук** < тур. sürtük; 939. **сунет** < тур. sünnet < арап. sunnet; 940. **сурдиса** < тур. sürdü; 941. **сургун** < тур. sürgün; 942. **сурла** < тур. zurna < пер. surnāy; 943. **сурлачија** < тур. zurnacı; 944. **суфи** < тур. sufi < арап. şūfi; 945. **суцук** < тур. sucuk; 946. **табак** < тур. tabaka < арап. ṭabaḳa; 947. **табиет**, 948. **табиетлија** < тур. tabiat < арап. ṭābī'at; 949. **табија** < тур. tabya < арап. ta'biye; 950. **табур** < тур. tabur; 951. **табла**, 952. **таблица** < тур. tabla < арап. ṭabla; 953. **табор, табур** < тур. tabur; 954. **тава**, 955. **тавиче**, 956. **тавче** < тур. tava < пер. tāve; 957. **таван** < тур. tavan; 958. **тавла** < тур. tavla < арап. ṭavīle; 959. **тавмина, тамина** < тур. tahminen < арап. taḥmīnen; 960. **тавминчија** < тур. tahminci; 961. **тавра**, 962. **таврење**, 963. **таври** < тур. tafra < арап. ṭafre; 964. **таврачија** < тур. tafracı; 965. **тагар**, 966. **тагарче** < тур. dağarcık; 967. **тазе** < тур. taze < пер. tāze; 968. **тајфа** < тур. tayfa < арап. ṭā'ife; 969. **такам** < тур. takım; 970. **такрир** < тур. takdir < арап. taḳrīr; 971. **таксидар** < тур. tahsildar < арап. taḥşīl + пер. -dār; 972. **таксират** < тур. taksirat < арап. tāḳşīrāt; 973. **таксиратлија** < тур. taksiratlı; 974. **таласам**, 975. **талиман** < тур. tılsım < арап. ṭılsım; 976. **тамакар** < тур. tamahkar < арап. ṭama' + пер. -kār; 977. **тамам** < тур. tamam; 978. **тамакарлак** < тур. tamahkarlık; 979.

тамбур < тур. tambur < арап. ṭanbūr; 980. **тамина** < тур. tahmini < арап. taḥmīnī; 981. **тапа** < тур. tıra; 982. **тараба** < тур. taraba; 983. **тарапана** < тур. daphane < арап. ḍarb + пер. ḥāne; 984. **тараф** < тур. taraf < арап. ṭaraf; 985. **тарифа** < тур. tarife < арап. ta'rifē; 986. **тас** < тур. tas; 987. **татар** < тур. tatar; 988. **тафтабита** < тур. tahta biti; 989. **ташак** < тур. taşak; 990. **ташаклија** < тур. taşaklı; 991. **тебабија** < тур. tebaa < арап. teba'a; 992. **тебдил** < тур. tebdil < арап. tebdīl; 993. **тебешир** < тур. tebeşir < пер. tebāşir; 994. **теир** < тур. tehir < арап. te'ḥīr; 995. **тек** < тур. tek; 996. **текар** < тур. tekrar < арап. tekrār; 997. **теклиф** < тур. teklif < арап. teklif; 998. **теклифсиз** < тур. teklifsiz; 999. **текне** < тур. tekne; 1000. **текнефес** < тур. tiknefes < арап. ḍiḳ + nefes; 1001. **тек-тук** < тур. tek tük; 1002. **телал** < тур. tellal < арап. dellāl; 1003. **тель** < тур. tel; 1004. **темане** < тур. temenna < арап. temennā; 1005. **тенекија**, 1006. **тенекиен** < тур. teneke; 1007. **тенекешија** < тур. tenekesi; 1008. **тенцере** < тур. tencere < арап. tancara; 1009. **тепе** < тур. tepe; 1010. **тепсија** < тур. tepsi; 1011. **терезија** < тур. terazi < пер. terāzū; 1012. **терзија** < тур. terzi < пер. derzī; 1013. **терзилак** < тур. terzilik; 1014. **терк** < тур. terk < арап. terk; 1015. **терлик** < тур. terlik; 1016. **терсене** < тур. tersine; 1017. **тертип** < тур. tertip < арап. tertīb; 1018. **тескере** < тур. tezkere < арап. tezkire; 1019. **теслим**, 1020. **теслими** < тур. teslim < арап. teslīm; 1021. **тесте** < тур. deste; 1022. **тетарави** < тур. tahterevalli; 1023. **теке** < тур. tekke < арап. tekye; 1024. **теферич** < тур. teferrüç < арап. tefferuc; 1025. **тефтер** < тур. defter < арап. defter; 1026. **тимар**, 1027. **тимари**, 1028. **стимари**, 1029. **натимари** < тур. timar < пер. tīmār; 1030. **титиз** < тур. titiz; 1031. **тозлуци** < тур. tozluk; 1032. **тојага** < тур. toyaka; 1033. **токмак** < тур. tokmak; 1034. **топтан** < тур. toptan; 1035. **топтаницја** < тур. toptancı; 1036. **топуз** < тур. topuz < арап. debbūs; 1037. **топук** < тур. topuk; 1038. **топчија** < тур. topçu; 1039. **торба**, 1040. **торбичка** < тур. torba; 1041. **тула**, 1042. **тулана**, 1043. **тулар**, 1044. **туларница** < тур. tuğla; 1045. **тулум** < тур. tulum; 1046. **тулумбар** < тур. tulumba tatlısı; 1047. **туљбен** < тур. tülbent < пер. ter + bend; 1048. **тура** < тур. tuğra; 1049. **туркиција** < тур. türkücü; 1050. **турлија** < тур. türlü; 1051. **турпија** < тур. törpü; 1052. **туткал** < тур. tutkal; 1053. **тутунција**, 1054. **тутунцица** < тур. tütüncü; 1055. **тутунар**, 1056. **тутунарка** < тур. tütün; 1057. **туфек** < тур. tüfek < пер. tufeng; 1058. **туфекчија** < тур. tüfekçi; 1059. **туч** < тур. tuuç; 1060. **туцар**, 1061. **туцарски** < тур. tüccar < арап. tuccār; 1062. **трупец** < тур. turup; 1063. **ќаја** < тур. kahya < пер. ked + ḥudā; 1064. **ќар**, 1065. **ќари**, 1066. **ќарува**, 1067. **ќердоса** < тур. kâr; 1068. **ќарлија** < тур. kârlı; 1069. **ќатип** < тур. kâtip < арап. kâtip; 1070. **ќебапчија** < тур. kebarçı; 1071. **ќафир** < тур. kâfir < арап. kâfir; 1072. **ќефледиса** < тур. keyiflendi; 1073. **ќедер** < тур. keder < арап. keder; 1074. **ќеиф**, **ќеф** < тур. keyif < арап. keyf; 1075. **ќелавко**, 1076. **ќелавост**, 1077. **оќелави**, 1078. **сќелави** < тур. kel < пер. kel; 1079. **ќелепур** < тур. kelepür; 1080. **ќелеш** < тур. keleş; 1081. **ќелибар** < тур. kehribar < пер. kehribā; 1082. **ќемер** < пер. kemer; 1083. **ќенев** < тур. kenef < арап. kenīf; 1084. **ќепенок** < тур. kепенk; 1085. **ќерпич** < тур. kerpiç; 1086. **ќесат**

< тур. kesat < арап. kesād; 1087. **кесе**, 1088. **кесија**, 1089. **кесеџија** < тур. kese < пер. kīse; 1090. **кесим** < тур. kesim; 1091. **кефил** < тур. kefil < арап. kefil; 1092. **кефледиса** < тур. keyiflendi; 1093. **кефлија** < тур. keyifli; 1094. **кече** < тур. keçe; 1095. **коле** < тур. köle; 1096. **кор**, 1097. **окори**, 1098. **закори**, 1099. **корав**, 1100. **корчо** < тур. kör < пер. kūr; 1101. **кос** < тур. köse < пер. kūse; 1102. **котек** < тур. kötek < пер. kūtek; 1103. **кофте** < тур. köfte < пер. kūfte; 1104. **кош**, 1105. **коше**, 1106. **кошлест** < тур. köşe < пер. gūşe; 1107. **кулавка** < тур. külah < пер. kulāh; 1108. **кумбе** < тур. kümbet < пер. gunbed; 1109. **кумур** < тур. kömür; 1110. **кумурџија** < тур. kömürcü; 1111. **кунк** < тур. künk < пер. kunk; 1112. **куп** < тур. küp; 1113. **курчи**, 1114. **курчија**, 1115. **курчиски** < тур. kürkcü; 1116. **кускија** < тур. küskü; 1117. **кутук** < тур. kütük; 1118. **угурсуз** < тур. uğursuz; 1119. **угурсузлак** < тур. uğursuzluk; 1120. **удут** < тур. hudut < арап. hūdūd; 1121. **узенџија** < тур. üzengi; 1122. **узур** < тур. huzur < арап. hūzūr; 1123. **ујгун** < тур. uygun; 1124. **ујдиса**, 1125. **ујдисува**, 1126. **ујдисување** < тур. uydu, uydurdu; 1127. **ујдурма** < тур. uydurma; 1128. **умут** < тур. umut; 1129. **унер** < тур. hüner < пер. huner; 1130. **урнек** < тур. örnek; 1131. **услуп** < тур. üslup < арап. üslüb; 1132. **уста** < тур. usta < пер. ustād; 1133. **устабаша** < тур. ustabaşı; 1134. **усул** < тур. usul < арап. uşul; 1135. **утија** < тур. ütü; 1136. **укумат** < тур. hükümet; 1137. **учкур** < тур. uçkur; 1138. **уцум** < тур. hücum < арап. hücüm; 1139. **ушак** < тур. uşak; 1140. **фазла** < тур. fazla < арап. fazla; 1141. **фајде** < тур. fayda < арап. fā'ide; 1142. **фајдеџија** < тур. faydacı; 1143. **фак** < тур. fak < арап. faḥḥ; 1144. **фараш**, 1145. **фарашка** < тур. faraş < арап. ferrāş; 1146. **феллах** < тур. fellah < арап. fellāḥ; 1147. **фереце** < тур. ferace < арап. ferāce; 1148. **ферман** < тур. ferman < пер. fermān; 1149. **фиданбојлија** < тур. fidan boylu; 1150. **филдиш** < тур. fildişi; 1151. **филџан**, 1152. **филџанче** < тур. fincan; 1153. **фингира** < тур. fingirdemek; 1154. **фиљан** < тур. filan < арап. fulān; 1155. **фиске** < тур. fiske; 1156. **фитилник** < тур. fitil < арап. fetil; 1157. **фишек** < тур. fişek < пер. fişeng; 1158. **фишеклак** < тур. fişeklik; 1159. **фодул** < тур. fodul < арап. fuḍul; 1160. **френџија** < тур. frengi; 1161. **фукара** < тур. fukara < арап. fuḡarā; 1162. **фукаралак** < тур. fukaralık; 1163. **фурда** < тур. hurda < пер. ḥorde; 1164. **халиф** < тур. halife < арап. ḥalīfe; 1165. **харзувал** < тур. arzuhâl < арап. 'arż + ḥāl; 1166. **хисар** < тур. hisar < арап. ḥiṣār; 1167. **чаир** < тур. çayır; 1168. **чакал**, **шакал** < тур. çakal < пер. şağāl; 1169. **чакија** < тур. çakı; 1170. **чакмак** < тур. çakmak; 1171. **чакшири** < тур. çakşır; 1172. **чалам** < тур. çalım; 1173. **чаламџија** < тур. çalamcı; 1174. **чалгаџија** < тур. çalgıcı; 1175. **чалџија** < тур. çalgı; 1176. **чалма** < тур. çalma; 1177. **чампари** < тур. çalpara < пер. çār + pāre; 1178. **чанак** < тур. çanak; 1179. **чанта**, **чанте**, 1180. **чантиче**, 1181. **чантичка** < тур. çanta; 1182. **чанче** < тур. çanak; 1183. **чапа** < тур. çара; 1184. **чапкан** < тур. çarkın; 1185. **чапканлак** < тур. çarkınlık; 1186. **чардак** < тур. çardak < арап. çār + пер. tāk; 1187. **чаре** < тур. çare < пер. çāre; 1188. **чарк** < тур. çark < пер. çarḥ; 1189. **чаршаф** < тур. çarşaf < пер. çāder + şeb; 1190. **чаршија** < тур. çarşı < пер. çār + sū; 1191. **чатија** < тур. çatı; 1192. **чатали** < тур. çatal; 1193. **чатма** < тур. çatma;

1194. **чауш** < тур. çavuş; 1195. **чеиз** < тур. çeyiz < арап. cihāz; 1196. **чекич** < тур. çekici; 1197. **чекмеже** < тур. çekmese; 1198. **чекрек** < тур. çıkık; 1199. **челебија** < тур. çelebi < тур. çalar + арап. -ī; 1200. **челик**, 1201. **челиков**, 1202. **челичен** < тур. çelik; 1203. **ченгел** < тур. çengel < пер. çengāl; 1204. **чепкен** < тур. серкен; 1205. **червиш** < тур. çerviş < пер. çerbiş; 1206. **черга**, **церга** < тур. çerge; 1207. **черчеве** < тур. çerçeve < пер. çār + çūbe; 1208. **чешит** < тур. çeşit < пер. çeşid; 1209. **чешма** < тур. çeşme < пер. çeşme; 1210. **чибук** < тур. çubuk; 1211. **чивија** < тур. çivi; 1212. **чивилак** < тур. çivilik; 1213. **чивит** < тур. çivit; 1214. **чизија** < тур. çizi; 1215. **чикмак** < тур. çıkmaz; 1216. **чинар** < тур. çınar < пер. çenār; 1217. **чинија** < тур. çini < пер. çīnī; 1218. **чирак** < тур. çırak < пер. çerāğ; 1219. **чириш** < тур. çiriş < пер. siriş; 1220. **чифлик** < тур. çiftlik; 1221. **чифликсајбија** < тур. çiftlik sahibi; 1222. **чифт**, 1223. **чифтоса** < тур. çift < пер. cuft; 1224. **чифте** < тур. çifte < пер. cufte; 1225. **чифчија** < тур. çiftçi; 1226. **чобан** < тур. çoban < пер. çübān + şübān; 1227. **чок** < тур. çok; 1228. **чомак** < тур. çomak; 1229. **чорап** < тур. çorap < пер. cūrāb; 1230. **чорба**, 1231. **чорбест** < тур. çorba < пер. şūrbā; 1232. **чорбаџија** < тур. çorbacı; 1233. **чубук** < тур. çubuk; 1234. **чувадар** < тур. çuhadar < пер. çūhadār; 1235. **чунки** < тур. çünkü < пер. çün + ki; 1236. **чурук** < тур. çürük; 1237. **чурудиса** < тур. çürüdü; 1238. **цаба**, **цабе**, 1239. **цаболебец** < тур. caba; 1240. **цаде** < тур. cadde < арап. cādde; 1241. **цадија** < тур. cadı < пер. cādū; 1242. **цам**, 1243. **цамлија** < тур. cam < пер. cām; 1244. **цамлак** < тур. camlık; 1245. **цамџија** < тур. camcı; 1246. **цан** < тур. can < пер. cān; 1247. **цангарак** < тур. çingirak; 1248. **цеваир** < тур. cevahir < арап. cevāhir; 1249. **цевап** < тур. cevar < арап. cevār; 1250. **цеца** < тур. ceza < арап. cezā; 1251. **целат** < тур. cellat < арап. cellād; 1252. **ценабет** < тур. cenabet < арап. cenābet; 1253. **цанка**, 1254. **ценарика** < тур. can eriği; 1255. **ценем** < тур. sehennem < арап. sehennem; 1256. **ценк** < тур. cenk < пер. ceng; 1257. **цепане** < тур. serhane < пер. sebe + hāne; 1258. **цепчија** < тур. serçi; 1259. **цереме** < тур. sereme < арап. serīme; 1260. **цигер** < тур. ciğer < пер. siger; 1261. **циљве** < тур. silve < пер. silve; 1262. **циљвелија** < тур. silveli; 1263. **цимрија** < тур. cimri; 1264. **цин** < тур. cin < арап. cinn; 1265. **цинороз** < тур. cin horoz; 1266. **цинс** < тур. cins < арап. cins; 1267. **цинцефил** < тур. zencefil < арап. zencebīl; 1268. **циџи-миџи** < тур. cici bici; 1269. **цумбуш** < тур. cümbüş < пер. cunbiş; 1270. **цумбушлија** < тур. cümbüşlü; 1271. **цумле** < тур. cümle < арап. cumle; 1272. **цуце** < тур. cüce; 1273. **шадрван** < тур. şadırvan < пер. şādurvān; 1274. **шаин** < тур. şahin < пер. šāhīn; 1275. **шаит** < тур. şahit < арап. šāhīn; 1276. **шака** < тур. şaka; 1277. **шал** < тур. şal < пер. šāl; 1278. **шалвари** < тур. şalvar < пер. şelvār; 1279. **шамар** < тур. şamar; 1280. **шамата** < тур. şamata < арап. şemāte; 1281. **шамија**, 1282. **шамиче** < осм. тур. şame < пер. šāme; 1283. **шан** < тур. şan < арап. šān; 1284. **шандан** < тур. şamdan < арап. şem + пер. -dān; 1285. **шапшал** < тур. şarşal; 1286. **шафран** < тур. safran < арап. za ‘ferān; 1287. **шашардиса** < тур. şaşırdı; 1288. **шашлив** < тур. şaşı; 1289. **шебек** < тур. şebek; 1290. **шеј** < тур. şey < арап. şey; 1291. **шејтан**, 1292. **шејтанка** < тур. şeytan < арап. şeytān; 1293. **шен**, 1294. **шенлив**,

1295. **шени** < тур. şen; 1296. **шерет** < тур. şirret < арап. şirret; 1297. **шеќер**, 1298. **зашеќери**, 1299. **нашеќери**, 1300. **шеќерче** < тур. şeker < пер. şeker; 1301. **шефтелија** < тур. şeftali < пер. şeft + ālū; 1302. **шимшир** < тур. şimşir < пер. şemşir; 1303. **шира** < тур. şıra; 1304. **ширит** < тур. şerit < арап. şerī; 1305. **ширит**, 1306. **шишко**, 1307. **шишкав** < şişko; 1308. **шкембе** < тур. işkembe < пер. şikenbe; 1309. **шубе** < тур. şüphe; 1310. **шуруп**, **сируп** < тур. şurup < арап. şurūb.

4. Заклучок

Турцизмите во македонскиот јазик кои навлегоа во периодот на Османлиската Империја преку разновидните македонски дијалекти, говори и народното творештво успеаја да го обезбедат својот континуитет до стандардизацијата на македонскиот јазик. По стандардизацијата на македонскиот јазик турцизмите го продолжија својот континуитет преку современите и дијалектолошките речници на македонскиот јазик и уметничката литература на современ македонски јазик. За ова сведочат 1310 турцизми што се наоѓаат во *Речник на синоними во македонскиот јазик* подготвен од Толе Белчев и Снежана Веновска-Антевска, а објавен во 2017 година.

1310 турцизми во *Речник на синоними во македонскиот јазик* уште еднаш потврдува дека влијанието на турскиот јазик на македонскиот јазик е најголемо во областа на лексиката. Голем дел од овие турцизми се заеднички за сите балкански јазици, но еден дел се својствени само за македонскиот јазик. Најголемиот дел од овие турцизми кои навлегле преку османлискиот јазик денес се користат во современиот турски јазик, но еден мал дел се исфрлени од речниците на современиот турски јазик, а како пишан споменик на едно време постојат и се користат во современиот македонски јазик и во современите речници на македонскиот јазик.

Турцизмите во македонскиот јазик овозможиле да се збогати македонската синонимија со зборови од турско, арапско и персиско потекло. Ова може многу лесно да се следи преку етимологијата на турцизмите во овој напис што може да претставува скроман придонес за подготвување на етимолошки речник на македонскиот јазик.

Користена литература:

- [1] (1995). *Örnekleriyle Türkçe Sözlük 1-4*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- [2] (2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dili Kurumu.
- [3] Белчев, Толе; Антевска, Веновска Снежана. (2017). *Речник на синоними во македонскиот јазик*. Штип: Универзитет „Гоце Делчев“.
- [4] Димитровски Тодор, Корубин Благоја, Стаматоски Трајко. (1986). *Речник на македонскиот јазик*. Скопје: Македонска книга.
- [5] (2003-2014). *Толковен речник на македонскиот јазик*. Том 1, 2, 3, 4, 5, 6. Скопје, Институт за македонскиот јазик „Крсте Мисирков“.

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ГОДИШЕН ЗБОРНИК 2021